

استاد ارجمند و افسران تقدیمی کننده و تأسیس کننده

لژ خوزستان شماره ۱۶۲۳ ق. اس.

استاد ارجمند	برادر ث. ی. فری	استاد لژ اعظم ناحیه ایران
استاد ارجمند پیشین	» مهندس حسین شقاقی	قائم مقام استاد لژ اعظم ناحیه ایران
سرپرست ارجمند اول	» ژرژ او انسف	ناظر لژ اعظم ناحیه ایران در منطقه خوزستان
سرپرست ارجمند دوم	برادر صالح چتایات	سرپرست دوم لژ اعظم ناحیه ایران
رئیس تشریفات	» فتح الله فرود	دبیر لژ اعظم ناحیه ایران
نگهبان داخلی	» مهندس علی اصغر بختیار شمشیر دار	لژ اعظم ناحیه ایران

استاد ارجمند و افسران ان تصییب کننده

لژ خوزستان شماره ۱۶۲۳ ق. اس.

استاد ارجمند	برادر ارجمند فتح الله فرود
استاد ارجمند پیشین	» بسیار ارجمند ث. ی. فری
سرپرست ارجمند اول	» ژرژ او انسف
سرپرست ارجمند دوم	» صالح چتایات
سرپرست تشریفات	» بسیار ارجمند مهندس حسین شقاقی
نگهبان داخلی	» ارجمند مهندس علی اصغر بختیار

برنامه تقدیس

- ۱ - برادران درظالار مجتمع شده می ایستند .
- ۲ - هیئت نمایندگی لژ اعظم ن . ا . بدسته منظم داخل لژ می شوند .
- ۳ - لژ بنایان آزاد ، در درجه اول افتتاح می شود
 بدرجه دوم برده می شود
 بدرجه سوم ارتقاء می یابد

۴ - خطیب تنصیب کننده دعای خواند .

۵ - برادران سرود تقدیس را میسر آیند .

سرود تقدیس آهنگ ملکب^۱

۶ - خطیب مزبور ۱۳۳ را قرائت می نماید .

۷ - استاد اعظم برای برادران خطبه ایراد می کند .

۸ - افسران لژ اعظم ن . ۱ . بدسته منظم دور لژ می گردند و در این هنگام بخش

مزبور ۲۳ سرانیده می شود .

افسران مزبور در شرق توقف کرده استاد اعظم بذرافشانی می نماید .

مزبور ۲۳ - بخش ۱ آهنگ کریموند

۹ - دسته افسران مزبور دور لژ می گردند و در این هنگام بخش دوم مزبور

سرانیده می شود و سپس دسته افسران در غرب توقف کرده استاد شراب می ریزد .

مزبور ۲۳ - بخش ۲

۱۰ - دسته مذکور برای بار سوم دور لژ می گردند و در این حال بخش سوم مزبور

سرانیده می شود .

دسته در جنوب توقف کرده استاد اعظم ن . ۱ . روغن می ریزد .

مزبور ۲۳ - بخش ۳

۱۱ - استاد اعظم و افسران ل . اعظم ن . بمقرهای خود باز می گردند .

برنامه تأسیس

۱۲ - استاد اعظم فرمان لژ را قرائت می نماید

۱۳ - استاد اعظم از رئیس تشریفات اعظم می خواهد که لژ و شماره لژ و تابعیت

آنرا اعلام نماید .

۱ - چون قبلاً آیات نورات از مزامیر داود نقل شده از نکرار آنها جلوگیری می شود .

۱۴ - رئیس تشریفات اعظم اعلامیه زیر را بیان می نماید :

برادران - بامر استاد اعظم بنایان آزاد بدینوسیله اعلام می دارم که بموجب قدرت و اختیار لژ اعظم منظمی از بنایان آزاد پذیرفته شده و باستانی تحت اسم و عنوان لژ خوزستان به شماره ۱۶۲۳ - تأسیس و تقدیس می گردد محل تشکیل آن شعبه انجمن رازی در اهواز می باشد. این لژ از این پس اختیار اجرای کلیه حقوق و مزایای راکه طبق فرمان آن و قوانین اساسی لژ اعظم بآن تعلق می گردد خواهد داشت تا طبق عادات و سنن باستانی برادری رفتار نماید .

۱۵ - خطیب اعظم می گویند: از خداوند متعال می خواهم که رحمت خود را شامل این لژ نموده و بکارهای آن خیر و برکت عطا فرماید برادران آمین می گویند.

۱۶ - رئیس تشریفات اعظم از افسران تعیین شده لژ می خواهد که لژ را دور زده بطوریکه استاد تعیین شده در جلوی آنها قرار گرفته باشد و احترامات خود را نسبت به لژ اعظم با سلام دادن با استاد اعظم بجا آورند .

۱۷ - خطیب اعظم دعا می خواند .

استاد اعظم جواب می دهد - بزرگی خدای را بر ازنده است و پس برادران می گویند - صلح در روی زمین و سعادت برای بشر .

۱۸ - مزمور ۷۲ سر آئیده می شود .

مزمور ۷۲ آهنگ دائره ملاین

۱۹ - لژ بنحو مقرر و باستانی بسته می شود .

۲۰ - لژ خوزستان شماره ۱۶۲۳ بوسیله حضرت استاد ارجمند تنصیب کننده در درجه اول افتتاح می شود .

۲۱ - مدیر تشریفات تنصیب کننده استاد تعیین شده را معرفی می نماید

۲۲ - حضرت استاد ارجمند تنصیب کننده خطابه ای برای استاد تعیین شده

ایراد می نماید .

۲۳- مدیر نشریفات خلاصه‌ای از تکالیف باستانی را قرائت می‌نماید .

۲۴- حضرت استاد ارجمند تنصیب‌کننده مراسم یاد کردن سوگند وفاداری را اداره می‌نماید .

۲۵- انجام مراسم سرود .

۲۶- کارآموزان از لژ خارج می‌شوند - لژ بدرجه دوم برده می‌شود .

۲۷- کاربران از لژ خارج می‌شوند- لژ بدرجه سوم ارتقاء می‌یابد .

۲۸- استاد بنایان از لژ خارج می‌شوند . هیئت استادان تنصیب شده تشکیل

می‌گردد .

۲۹- تشریفات تنصیب استاد ارجمند .

۳۰- لژ در درجه سوم ادامه داده می‌شود - استاد بنایان بداخل لژ پذیرفته

می‌شوند .

۳۱- بحضرت استاد ارجمند از شرق سلام داده می‌شود و ابزار استادی باو

ارائه می‌شود .

۳۲- لژ بدرجه دوم تنزل داده می‌شود و کاربران بداخل لژ پذیرفته می‌گردند.

۳۳- بحضرت استاد ارجمند از غرب سلام داده می‌شود و ابزار کاربری باو

ارائه می‌گردد .

۳۴- لژ بدرجه اول تنزل داده می‌شود و کارآموزان بداخل لژ پذیرفته می‌گردند.

۳۵- بحضرت استاد ارجمند از جنوب سلام داده می‌شود و ابزار کارآموزی

باو ارائه داده می‌شود .

۳۶- فرمان و قانون اساسی لژ اعظم و آئین نامه داخلی لژ با استاد لژ ارائه می‌شود.

۳۷- سایر افسران سوگند یاد می‌نمایند . و با دریافت نمودارهای سمتهای

خود تنصیب می‌شوند .

۳۸- حضرت استاد ارجمند تنصیب‌کننده با استاد پیشین دیگر خطبه‌هایی

ایراد می‌نماید برای :

تاریخ ورود	شغل	سن	نام پدر	نام	نام خانوادگی
۱۳۳۳/۲/۲۴	حاکم	۶۳	علی اکبر	امان‌اله	سید
۱۳۳۳/۱۲/۱۹	سفیر ایران در لندن	۵۷	غلامعلی	علی	سهبلی ش :
۱۳۳۴/۲/۲۲	معاون آمار کل وزارت دارایی	۵۹ ۳۱	احمد سید کاظم	عباس سید ابوالحسن	شاپان شامق
۱۳۳۳/۲/۲۷	معاون مهاجرت اسرائیل رئیس مبارزه با قاچاق طلبات	۶۰ ۳۴ ۴۴	ابوالقاسم میخائیل مرتضی	عباس موشی عبدالرسول	شاهیده شهرآ شیرینمندی
۱۳۳۳/۲/۲۷	افسر ارتش	۵۴	محمد کاظم	دکتر جلال اسمعیل	شفا شفا علی
۱۳۳۲/۹/۲۸	استاد دانشکده پزشکی مهندس	۴۶ ۵۵	علی علی	دکتر احمد مهندس حسین	شفا علی شقایق
۱۳۳۳/۱۰/۱۲	معاون گمرک نماینده مجلس	۳۷ ۴۳	مرتضی غلامرضا	مسعود مهدی	شکوه شوکتی
۱۳۳۳/۱۰/۰۶	پزشک	۴۲	ابوالفتح	دکتر یحیی	شهر دار
۱۳۳۲/۱۱/۲۵		۲۵		باقر	شهبانی شور :
۱۳۳۳/۶/۲۲	نماینده مجلس مهندس	۴۲ ۵۰	عزیزاله مهدی	غلامحسین تقی	سارمن صباحی امین
۱۳۳۴/۱/۱۴	پزشک بازرگان	۴۱ ۵۵	محمد صادق علی	محمد علی رخا	صدیقی سرافزاده
۱۳۳۲/۲/۱۸	نماینده مجلس	۴۴	محمد علی	عبدالمصاحب	سنائی
۱۳۳۳/۱۱/۱۸	وزارت خارجه	۶۰	محمد	احمد	صلاحی ط :
۱۳۳۳/۹/۱۸	وزیر بازرگان	- ۶۴	علی امیر اسمعیل	مهندس خلیل موسی	طالبانی طوب ظ :
۱۳۳۲/۱۱/۲۰	مهندس	۴۵	خسرو سردارنظر	کیقباد	ظفر

حضرت استاد ارجمند
سرپرستان ارجمند
برادران

۳۹- برادران مزبور صدم را می‌سرایند . (آهنگ صدم قدیم)

۴۰- خواندن دعا بوسیله خطیب .

۴۱- حضرت استاد تنصیب کننده کوبه را که علامت قدرت است از طرف لژ

اعظم به حضرت استاد ارجمند اعطاء می‌نماید .

۴۲- حضرت استاد ارجمند پاسخ می‌دهد .

۴۳- حضرت استاد ارجمند دیپلم‌های مؤسسين را اعطاء می‌نماید .

۴۴- ح . ا . ا . گواهینامه های رسیده از لژ اعظم را اعطاء می‌نماید

۴۵- صندوق اعانه‌گردش داده می‌شود .

۴۶- موضوعات دیگر که به لژ احاله شده باشد مورد رسیدگی واقع می‌شود .

۴۷- لژ بنحو مقرر و باستانی بسته می‌شود .

۴۸- سرود اختتام - آهنگ الرس

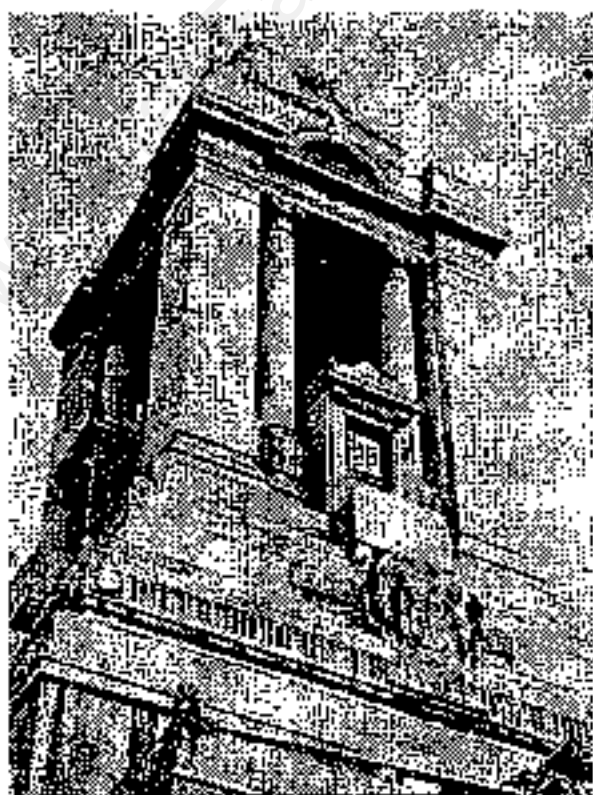
بعد از تأسیس لژ مذکور ، نخستین انتخابات برای تعیین افسران و کار-

گردانان لژ خوزستان بعمل آمد و این افراد به سمت افسران لژ در سال ۴۶-۴۷

انتخاب شدند :

استاد ارجمند	برادر نصرالله آذری
فائم مقام استاد	» بسیار ارجمند مهندس حسین شقافی
معاون استاد	» بسیار ارجمند فتح‌الله فرود
سرپرست اول	» احمد امام
سرپرست دوم	» مستوفی‌زاده
دبیر	» ابراهیم امرالی

خزانه‌دار	برادر علی اکبر مرعشی پور
امین خیریه	» محمد دورقی
راهنمای اول	» محمد رضا اهدائی
راهنمای دوم	» محمد صمیمی
نگهبان داخلی	» حسن اسکندری
نگهبان خارجی	» ناصر مستوفی زاده

معبد فراماسونری انگلستان در شهر لندن

(٦)

لژ ژاندارك

لژ ژاندارك ١٦٠٨

هشتمین لژ فارسی که تابعیت اسکاتلند را دارد، لژ «ژاندارك» است. این لژ که در ردیف شماره ١٦٠٨ لژهای اسکاتلندی درجهان ثبت شده است، فرمان تاسیس آن در روز هفتم می ١٩٦٦ صادر شده. لژ مذکور در چهارمین چهارشنبه هر ماه مسیحی تشکیل می شود و اعضای آن از منتخبین لژهای تهران و کوروش می باشند. نخستین استاد اعظم این لژ دکتر مهدی میرزا حسابی عضو بازنشسته وزارت کشور است که باتفاق افسران لژ در اولین سال تاسیس انتخاب شده است. محمد کشاورزبان معاون پارلمانی وزارت کشور دعوت نامه زیر را برای اعضای لژ فرستاده است:

آقای محترم و برادر عزیز

با کمال احترام از آن برادرگرامی دعوت می شود که برای شرکت در مراسم تقدیس و تاسیس و تنصیب برادر دکتر مهدی میرزا حسابی و افسران لژ، ژاندارك شماره ١٦٠٨ و شرکت در شام برادرانه ساعت ٦ بعد از ظهر روز دوشنبه هشتم خرداد ماه ١٣٤٦ برابر با بیست و نهم مه ١٩٦٧ به خیابان شاهرضا کوچه انوشیروان دادگر شماره ٦٦ تشریف بیاورند.

دبیر لژ: ژاندارك محمد کشاورزبان

لباس اسمو کینگ با تیره

برای نخبین بار در سالنامه سال ۱۹۶۸ نماینده و رابط لژ ژاندارک در انگلستان^۱.

John. F. H. Kenning, Easter Tegarmuchd, By Aberfeldy,
Perthshire .

و نماینده در ایران محمد کشاورز زیان - نشانی: باشگاه رازی معرفی شده اند

اعضای این لژ عبارتند از :

داریوش کامیاب

مهندس حیدر علی ارفع

دکتر علی مداوی

دکتر محمد کاظمی

مهندس فیروز عدل

عزت الله والا

محمد فرهمند

مهندس ابراهیم همایونفر

مهندس عزت الله مخاطب رفیعی

دکتر منوچهر شایان

مهندس مسعود مهدوی

مهندس فتح الله ستوده

احمد ولانی

علیرضا فداکار

مهندس علیسراد زند

دکتر محمد حسین موسوی گرگانی

عبدالحمید بختیار

یوسف رئیس سمیعی

غلامحسین گلشن بزرگ

دکتر محمد مدانی

کاظم شایان

دکتر حسین شیخ نیا

دکتر رحیم قادری نژاد .

داخل معبد عاشقانی انگلستان شماره ۴۷۹

(۷)

لژ نور

لژ نور شماره ۱۶۳۱

نهمین لژ فارسی زبان فراماسونری انگلیسی در ایران ، لژ «نور» به شماره ۱۶۳۱ می باشد . این لژ در دومین چهارشنبه ماه مسیحی در محل باشگاه رازی تشکیل می شود و ریاست اعظم آن با دکتر سید حسن امامی ، امام جمعه تهران است . دکتر امامی سالها قبل در لژهای فراماسونری فرانسه عضو شده است . ولی فراماسونتهای انگلیسی برای اینکه شخصیت برجسته ای را در رأس تشکیلات خود بگمارند ، از وی تقاضا کردند که عضویت لژ آنها را قبول کند . طبق مقررات و قوانین فراماسونری ، هر یک از اعضای یک لژ فراماسونری می توانند در یکی دو لژ دیگر نیز عضویت پیدا کنند ، به شرطی که آن لژها ، عبودیت و برتری و سروری لژهای انگلیسی را قبول داشته باشند . و مثلاً هیچیک از اعضای لژهای انگلیسی یا فرانسوی یا آلمانی که هم اکنون در تهران فعالیت می کنند ، نمی توانند عضویت لژهای گراند اوربان فرانسه را بپذیرند ، زیرا این لژ قدیمی جهانی ، از یکصد سال قبل تاکنون حاضر به قبول عبودیت و برتری گراند لژهای (اسکاتلند ، انگلند ، ایرلند) و سایر گراند لژهایی که تابعیت این سازمانها را دارند ، نشده است . به همین جهت به فراماسونتهایی که در لژهای تابعه گراند لژهای انگلیسی هستند ، اخطار شده که بهیچوجه داخل چنین سازمانهایی نشوند . حتی با اعضای

آن تماس نگیرند بیه یاری و کمک آنها بشتابند. در عوض هر فراماسونری که عبودیت لژهای انگلیسی را کردن دهد، می تواند بپذیرد ساخت و رودیه و حق عضویت در یکی دولژ سمت افتخاری و با عضویت رسمی داشته باشد. بدین لحاظ سازمان فراماسونری انگلیسی مقیم ایران دکتر سید حسن امامی، امام جمعه را به خاطر شخصیت مذهبی و اجتماعی و نفوذی که در سازمانها و مقامات دولتی دارد، وارد تشکیلات خود کرد و او را در رأس لژ نور قرار داد.

این لژ بموجب دعوتنامه ای که ذیلا نقل می شود، در روز ۱۳ خرداد ۱۳۴۶ در تهران «تأسیس و تقدیس» شد. همه تشریفات رسمی تشکیل لژ و حتی خواندن آیات تورات و ادعیه انجیل توأم با موزیک که در این گونه مواقع اجراء می گردد، عیناً و با حضور کریستوفر اسحق فری، یهودی الاصل (ناظر اعظم لژ ناحیه ایران) انجام پذیرفت. دعوت نامه تشکیل لژ به شرح زیر است:

لژ نور شماره ۱۶۳۹ ق.اس

آقای محترم و برادر عزیز

با کمال احترام از آن برادر گرامی دعوت می شود تا در جلسه تأسیس و تقدیس

لژ نور و نصیب برادر

دکتر سید حسن امامی

بسمت ح. ا. ا. که در تاریخ شنبه ۱۳ خرداد ۱۳۴۶ ساعت ۶ $\frac{1}{4}$ بعد از ظهر در محل انجمن رازی تشکیل می گردد حضور بهرسانید و نیز خواهشمند است در شام برادرانه که همان شب از طرف استاد ارجمند داره می شود شرکت فرمائید.

دبیر دکتر رحمت مرشدزاده

لباس اسمو کینگ یا تیره

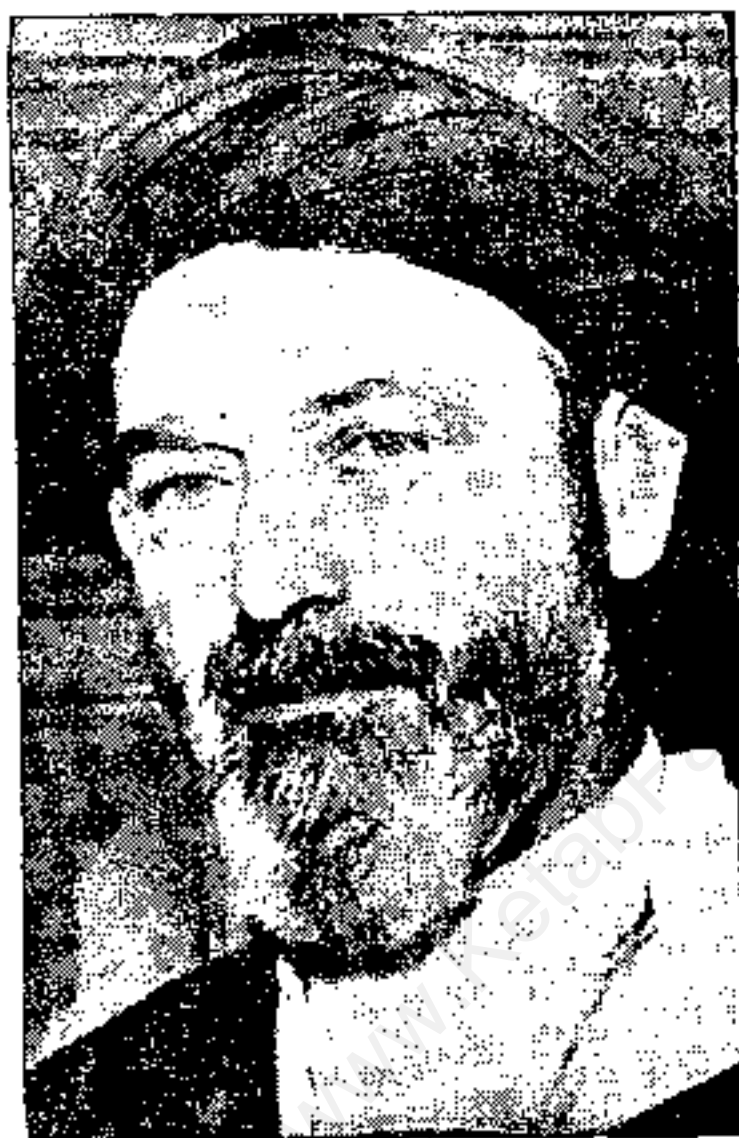
تشکیل و تأسیس این لژ با حضور افراد زیر بعمل آمد:

ناظر اعظم لژ ناحیه ایران

کریستوفر اسحق فری

قائم مقام ناظر اعظم

مهندس حسین شقاقی

دکتر سید حسن امامی
 (امام جمعه) فرزند حاج میرزا
 ابولقاسم امام جمعه و برادرزاده
 و داماد ظهیر الاسلام است. او
 تحصیلات خود را در علوم شرقی
 در ایران بیابان رسانید و برای
 تکمیل علوم جدید و گرفتن
 دکترای حقوق بسویس رفت.
 هنگام ورود بدانشگاه لیسانس اهل
 علم را از تن بیرون کرده و پس
 از گرفتن درجه دکترای تهران
 بازگشت. پس از مراجعت به
 ایران با کتبه شلواری و کلاه شاپو
 وارد خدمت وزارت دادگستری
 شد و بریاست دادگاه ها
 منصوب گردید. پس از

فوت عمش، در سال ۱۳۲۰ به امامت جمعه و ریاست مسجد سلطانی منصوب گردید.
 وی اولین امام جمعه‌ای بود که در مسجد شاه ابتدا نیمکت سپس صندلی را معمول
 کرد و همین امر سبب شد تا جوانهای متجدد در مراسم وعظ و سوگواری مسجد
 شرکت جویند. ایشان در دانشکده حقوق دانشگاه، مقام استادی دارند و در
 دستبندی‌های سیاسی سهم مهمی دارند. در دوره هفدهم بدریاست مجلس انتخاب
 شد و لی مبارزه رئیس دولت وقت وی را استعفی کرد. پس از استعفا به اروپا رفت. یکبار از
 طرف یکی از متعصبین با وسوء قصد و بطور معجزه آسایی نجات یافت. وی مورد احترام
 طبقه زیادی از اجتماع و مقامات دولتی است و از روحانیون قشری و متمسب دوری می‌جوید.

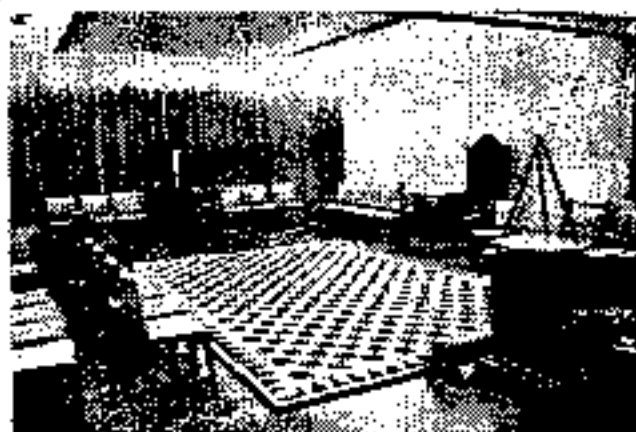
پرویز کاظمینی	راهنمای اول
دکتر توران	رئیس نشریات
علی اصغر بختیار	زیوردار
دکتر احمدی	کتاب بر
رضا جعفری	نگهبان داخلی
دکتر مرشدزاده	دبیر

دکتر سیدحسن امامی که در اولین دوره انجمن لث به سمت استاد ارجمنده انتخاب گردید، سعی دارد افراد برجستهای را وارد، تشکیلات لث نور بنماید، چنانچه پذیرش عضویت سرتیب وحیم صفاری در این لث، نخستین قدم برای کسب اعتبار و اهمیت این لث می باشد.

فعالیت و عملیات این لث را به تفصیل در جلد چهارم، بیان خواهیم کرد و بازگر مشخصات واسطه لث در انگلستان و ایران به معرفی لث مذکور خاتمه می دهیم:

Robert S. Beveridge, 3 Burns Ave. Armadale. Westlothian

نماینده در ایران - دکتر مرشدزاده - خیابان نفت - کوی شماره یک .

محلفی که به لثهای شهر لندن برای جلسات لث اجاره میدهند

لژ آریا ۱۶۲۲

تأسیس لژ آریا از سال‌ها قبل مورد نظر فراماسونری اسکاتلند در ایران بود برای نخستین بار در روز چهاردهم اردیبهشت ۱۳۳۹ دعوتی از طرف «جمال کاشانی» عضو کنسرسیوم نفت و باجناب دو استاد فراماسونری «فری - هازندی» از عده‌ای از فراماسونها بعمل آمد. او در آن روز تصمیم گرفت لژ محلی اسکاتلند در ایران را برای تشکیل لژی بنام «آریا» به برادران فراماسونش ابلاغ کرد. ولی به‌عللی که بر ما معلوم نیست، فرمان تأسیس لژ مذکور سالها بعد در روز ۵ می ۱۹۶۶ از مرکز گراندر صادر شد.

این لژ روزهای دوعین سه‌شنبه هر ماه مسیحی در باشگاه‌سازی تشکیل جلسه می‌دهد و دبیر و نماینده لژ در ایران دکتر پرویز علا، فرزند مرحوم حسین علا می‌باشد.

نماینده لژ در انگلستان طبق مندرجات سالنامه سال ۱۹۶۸ گراندر اسکاتلند این شخص می‌باشد:

تاریخ ورود	شغل	سن	نام پدر	نام	نام خانوادگی
۱۳۳۲/۱۲/۱۸	افسر ارتش	۵۴	امیر اصلان	دریادار عبدالله	علی
۱۳۳۳/۱/۷	راه آهن	۴۸	لغته	احمد مصطفی	امری امری
۱۳۳۳/۱/۷	کشاورز	۳۷	احمد	ناصر	
	سازمان برنامه	۵۴	مسعود عبدالملک	احمد حسین	
	مدیر عامل دامپروری	۴۹	مسعود	مجید	
۱۳۳۴/۳/۱۰		۴۸	امیر سلیم	اسداله	شهبانی
۱۳۳۲/۱۰/۲۸	نماینده مجلس	۵۰	امیر سلیم	عباسقلی	شهبانی
۱۳۳۳/۲/۲۷	رئیس شهربانی	۵۰	علیقلی	مهدیقلی	مقدم
۱۳۳۳/۲/۱۴	نماینده مجلس	۴۹	حاج شیخ عبدالرضا	عمادالدین	اکبری
۱۳۳۲/۱۱/۲۵	بازرس راه آهن	۵۸	ابوطالب	مصطفی	ام
	گمرک اماوات پستی	۲۵	مرتضی	علی	راه
۱۳۳۳/۱/۱۷	بازرس اقتصاد ملی	۴۴	سید فضل اله	دکتر اسداله	راه
۱۳۳۳/۳/۳	نماینده مجلس	۵۰	فضل اله	سید فتح اله	راه
	استاد دانشگاه	۴۵	محمد علی	محسن	راه
	دبیر شورای عالی سازمان برنامه	۴۰	محمد علی	مسعود	راه
۱۳۳۳/۱۲/۲۳	کارمند دولت	۵۱	محمد	غلامحسین	راه
	عضو فرهنگ	۵۱	سید مرتضی	سید حسین	کوردی
	عضو سازمان ملل در ایران	۴۲	میرزا آقاخان	دکتر عبدالله	راه
۱۳۳۲/۱۱/۲۷	اسناد دانشگاه	۴۹	دکتر عبدالحسین	دکتر اسماعیل	سفرلی
۱۳۳۳/۷/۱۵	سفیر ایران در بغداد	۵۲	علی اکبرزاده	حسین	سفرلی
	وزارت خارجه	۴۹	عباسقلی	جهشید نصر اله	سفرلی
	ملک	۴۴	حسن	محمد	سفرلی
	وزارت خارجه	۴۹	اسداله مستشار السلطنه	دکتر حسین	سفرلی
	طبيب	۷۴	قهرمان	حسینقلی	سفرلی

لژ اهو از ۱۶۲۷

دهمین لژ فراماسونری اسکاتلند در ایران بنام اهو از می باشد که در روز چهارم اگست ۱۹۶۶ تأسیس شده است . این لژ که در سومین دوشنبه هر ماه مسیحی و در ماه های جون تا نوامبر تشکیل می شود ، جلسات خود را در باشگاه رازی تهران برگزار می کند. گذاردن نام «اهو از» بر روی این لژ ، بدان جهت است که پنج نفر از خوزستانیهای عضو لژهای انگلیسی ، لژ مزبور را تأسیس کرده اند . اینان عبارتند از :

علی اصغر ادیب محمدی - استاد ارجمند

سید اسداله موسوی

مهندس سلطان محمد سلطانی

دکتر حسن شه میرزادی

بختیاری بختیارها

تفصیل بیشتر درباره سازمان این لژ در جلد چهارم خواهد آمد .

فصل بیست و هشتم

A. L. G. D. G. A. D. L. U.

GRANDE LOGE
NATIONALE FRANÇAISE

لژهای فراماسونری فرانسه در ایران

دکتر سعید مالک اسناد اعظم لژهای فرانسوی در ایران

دومین سازمان بزرگ فراماسونری ایران، که در تهران، شیراز و تبریز فعالیت می‌کند، لژ وابسته سازمان های ماسونی فرانسه است که دارای لژ، یک شایتر و یک گراند لژ محلی است. این سازمان فراماسونری که بموجب اجازه و فرامین صادره از مرکز گراند لژ «ناسیونال دفرانس» تشکیل شده، مستقیماً باللژ اصلی وابستگی مداوم دارد و از مرکز این گراند لژ در پاریس پیروی و از اوامر و فرامین آن اطاعت می‌کند. اجازه قبول عضو، تعیین ساعات و روزهای تشکیل لژ در ایران، انجام فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی و بالاخره اجرای قطعی اوامر صادره از طرف استاد اعظم گراند لژ، از وظائف اصلی این لژهای فراماسونری است.

لژهای فراماسونری در ایران، چون منشعب از گراند لژی هستند که خود سروری و برتری لژهای انگلیسی و عبودیت نسبت بآنها را پذیرفته است، بدین سبب، از نخستین روز آغاز فعالیت، تا به امروز، اوامر صادره از طرف لژهای انگلیسی را بدون چون و چرا اجرامی‌کنند. اعضای این لژها حق دارند عضویت لژهای انگلیسی را بپذیرند، و با پرداخت حق عضویت باین لژها، در جلسات آن شرکت کنند. هم‌چنین در تشریفات رسمی تشکیل لژهای انگلیسی و یا مراسم ارتقاء مقام «استاد اعظم» فراماسون های انگلیس و بالعکس افراد این لژها حق دارند، دعوت دبیران لژها را بپذیرند و سمت‌های فراماسونی تشریفاتی و یا افتخاری را قبول کنند.

لژهای فرانسوی که در ایران تشکیل شده‌اند، تا پنج‌جاه درصد - یعنی نیمی از درآمد خود را به مرکز گراند لژ فرانسه می‌فرستند. این لژها حق ندارند، بدون کسب اجازه و جلب موافقت لژهای فرانسوی، تغییراتی در ارگان های خود بدهند حتی نمی‌توانند ساعات تشکیل جلسات خود را قبل از کسب اجازه تغییر دهند. اعضای این لژها مجبور به اطاعت و اجرای دستورات صادره از مرکز گراند لژ هستند و چنانچه در اجرای اوامر صادره تخلفی از آنان دیده شود، بلافاصله طرد شده و برادران فراماسون آنها در سراسر جهان فرد متخلف را منفور و مطرود خواهند شناخت. البته باید متذکر شد که در این صورت فقط آن دسته

از لژهای فراماسونری جهان که بر نری لژهای انگلیسی و عبودیت خود را نسبت بآنها پذیرفته‌اند، فراماسون متخلف را طرد و با او مبارزه می‌کنند.

نخستین باری که در یکی از نشریات جهان، به تشکیل و فعالیت لژهای گرانند ناسیونال در ایران اشاره شده، جملاتی است که Alice Mellor نویسنده کتاب «فراماسونری در لحظه تصمیم»^۱ در کتاب خود آورده است. «الس مللور» می‌نویسد: «... گراندر لژ ناسیونال دفرانس بتازگی با تجدید حیات و هدایت فراماسونری جهانی خود نمائی می‌کند. بدنبال اختلافاتی که میان دولتین ایران و انگلستان بر سر مسئله شرکت نفت ایران و انگلیس پیش آمد، لژ روشنائی در ایران که قبلاً توسط گراندر لژ اسکاتلند تأسیس شده بود، درخواست تعطیل موقت و سکوت طولانی کرد.^۲ بعد از این حادثه چند تن از فراماسون های سرشناس، در شرایطی مشکوک تصمیم به تأسیس چند لژ غیر وابسته [sauvages] به سازمان های ماسونی جهان گرفتند. لژهایی که بکلی خودمختار بوده و با هیچ سازمان رسمی ماسونی دیگری ارتباط نداشت.

مسلماً چنین لژی نمی‌توانست به سازمان های جهانی وابستگی داشته باشد و در نتیجه، مدت زیادی پابرجا نماند. طبعاً تشکیل چنین سازمانی کاملاً موقتی بود و در چنین وضعی امکان تقاضای ثبت این لژ و برسمیت شناختن آن از طرف تأسیس کنندگان ایرانی آن وجود نداشت، لذا آنها با توجه به شرایط موجود زمانی تصمیم گرفتند به گراندر لژ ناسیونال دفرانس روی آورند. بدین منظور نخست هیئتی مرکب از هفت شخصیت برجسته ایرانی (یک وزیر سابق - یک استاد دانشگاه - یک دریادار - یک پزشک - یک رئیس بانک و دو نفر دیگر) رهسپار فرانسه شدند. بدین ترتیب لژ جدیدی وابسته به گراندر لژ ناسیونال دفرانس و تحت سرپرستی

۱ - Lafranc - maçonnerie A L'heure Du Choix 1963

۲ - نویسنده تعطیل لژهای فراماسونری اسکاتلندی «پیشاهنگ» و «مسجد سلیمان» را در شهرهای آبادان و مسجد سلیمان که بعد از خلع ید از شرکت سابق نفت در روز ۲۹ خرداد ۱۳۳۰ اتفاق افتاد، بالژ روشنائی در ایران که پنجاه سال است بدون تعطیل کاری کند، اشتباه کرده است.

و اطاعت آن تأسیس شد، که از آن تاریخ تاکنون بکار خود ادامه می‌دهد. لژ انگلستان نیز بعد از مدتی فعالیت مجدد خود را آغاز، و کماکان کار خود را دنبال کرد. برای سازمان فراماسونری در ایران وضعی نظیر وضع فرانسه در قرن هجدهم پیش آمد که طی آن لژ فرانسه [گراند اوریان] بتدریج از وابستگی های خود به لژ های انگلستان کاست و خود مختاری خاصی پیدا کرد^۱،

تأسیس لژ های فراماسونری فرانسه، هنگامی صورت گرفت **انحلال لژ همایون و** که فرمان انحلال لژ همایون صادر شده بود. قبل از اینکه **مبارزه برای الحاق** آخرین جلسه لژ همایون برای اخذ تصمیم نهائی به انحلال لژ تشکیل شود، رؤسا و افسران کرسی لژ مذکور در صدد برآمدند به «گراند لژ ناسیونال دفرانس» ملحق شوند. این گراند لژ که خود عبودیت و برتری سازمان جهانی فراماسونری انگلستان را پذیرفته است، در نظر فراماسونهای ایرانی عضو لژ همایون، بر لژ «گراند اوریان» برتری داشت، حال آنکه گراند لژ «وادی نیل» که فرمان تقدیس و تأسیس لژ همایون را صادر کرده بود، به گراند اوریان فرانسه که از قرن هجدهم به بعد خود مختار شد، بستگی داشت، و قاعدتاً اگر اعضای لژ همایون می‌خواستند بدون وابستگی به لژ های ماسونی جهانی بکار خود ادامه دهند، می‌بایستی به «گراند اوریان» مستقل ملحق شوند، نه گراند ناسیونال فرانسه وابسته به انگلستان... ولی رؤسای کرسی لژ روشنائی در ایران برای اینکه لژ جدید را تأسیس بآنها بستگی داشته باشد، فراماسونهای لژ در حال تعطیل همایون را تشویق کردند که به گراند لژ ناسیونال دفرانس ملحق شوند، زیرا این گراند لژی یکی از سازمان های وابسته انگلیسی است که عبودیت خود را نسبت بآنها قبول دارد و از مدت ها قبل آرزو داشت که تشکیلاتی وابسته بخود در ایران داشته باشد. بدین لحاظ، نامه ای از طرف محمد خلیل جواهری استاد اعظم لژ همایون برای «پیرش» استاد اعظم گراند ناسیونال ارسال و طی آن تقاضای پذیرش شد. در همین زمان

چنانکه قبلاً بتفصیل گفته شد ، گرانداوریان دفرانس که لژ همایون را برسمیت می‌شناخت ، دعوتنامه‌ای برای شرکت در آخرین جلسه «کنوان» و اعزام نماینده‌ای بتهران ارسال داشت .

هنگام وصول این دعوتنامه ، اختلافی بین کارگردانان لژ همایون برسر قبول دعوتنامه ، یا الحاق به گرانداوری ناسیونال دفرانس بوجود آمد . قبلاً گفته شد که در بین فراماسون‌های لژ همایون ، عده‌ای بودند که در فرانسه ، امریکا ، عراق ، هندوستان ، مصر ، لبنان و سوریه بطور قانونی فراماسون شده و درجات مختلف را طی کرده بودند . کارگردانان لژ روشنائی در ایران از وجود این عده که بطور قانونی و شناخت جهانی ، فراماسون شده بودند ، برای ایجاد نفاق و تفرقه بین اعضای لژ همایون و از هم پاشیدن لژ استفاده کرده ، دودسته را علیه یکدیگر تخریب کردند . وصول دعوتنامه گرانداوریان و ارسال تقاضانامه الحاق به گرانداوری ناسیونال دفرانس فرصت دیگری بدست کارگردانان انگلیسی لژ روشنائی در ایران داد ، تا دامنه اختلافات را وسیع‌تر کنند .

برای فراماسون‌های انگلیسی ، الحاق فراماسون‌های ایرانی به گرانداوری ناسیونال دفرانس بمراتب بهتر و پسندیده‌تر از وابستگی آنها به گرانداوریان بود . زیرا گرانداوریان از ده‌ها سال قبل تاکنون بهیچوجه حاضر بقبول برتری لژهای انگلیسی و اطاعت از طریقت‌های اسکاتلندی ، انگلندی و یورک نشده‌است . بنابراین در مبارزه بین دودسته ماسون‌های ایران ، کرسی لژ انگلیسی روشنائی در ایران دسته طرفدار الحاق به ناسیونال فرانسه را تقویت می‌کردند . محمد خلیل جواهری که از این مبارزات ناراضی بود ، برای اینکه هر دو دسته را خشنود سازد ، دکتر احمد هومن را مأمور شرکت در «کنوان» گرانداوریان کرد ، و در عین حال به برادرش دکتر محمود هومن که عضویت لژ همایون را داشت و در پاریس هم عضو گرانداوری ناسیونال شده بود مأموریت داد تا با منشی گرانداوری تماس گرفته و مقدمات الحاق را فراهم کند . در نامده‌ای که دکتر محمود هومن روزه ۲۵ خرداد ۱۳۳۴ به برادرش دکتر

احمد هومن نوشته در این باره چنین می نویسد :

«برادر عزیزم . امیدوارم شاد و تندرست باشید ، نامه استاد اعظم را برای آقای پیرشهره فرستادم و شرحی نیز ضمیمه کردم . اینک جوابی را که منشی G.L.N.F. نوشته است به پیوست می فرستم . خواهش می کنم سلام ایشانرا خدمت استاد اعظم برسانید .

چنانکه از متن جواب برمی آید ، ظاهراً موضوع را بانظر موافق رسیدگی می کنند و می توان امیدوار بود که مسئله الحاق عملی شود . البته چنانکه برای توضیحات بیشتر از من دعوت کنند ، مطالب را چنانکه باید و شاید روشن خواهم کرد و جزئیات موضوع را بعداً گزارش خواهم داد . ضمناً گزارش می دهم که دعوتی از طرف گرانداوریان فرانسه ، توسط برادر عزیزمان دکتر خلعتبری برای باشگاه مافستاده شده است که در آخرین جلسه کنوان نماینده اعزام دارند . بنظر من نباید این دعوت را قبول کرد ، زیرا گرانداوریان از نظر G.L.N.F. رسمیت ندارد و باین ترتیب :

شرط مردی نیست باینکه دل دو دلبر داشتن

یار دارا بودن و دل با سکندر داشتن

البته هر طور که استاد اعظم تصمیم بگیرند مطابق مصلحت خواهد بود ، ولی بنظر من این تذکر لازم بود . در ملاقات قبلی که با آقای پیرشهره کردم ، ایشان گفتند که عملی کردن پیشنهادات شما مدتی وقت لازم دارد و بایستی موضوع را در شورای عالی لژ مطرح کنیم . بنابراین نباید توقع سرعت زیاد داشت و گمان می کنم ، اگر موافقت حاصل شود ، اقدامات لازم برای دوره افتتاحیه بعدی لژها که در اکتبر ماه خواهد بود ، به نتیجه برسد و در این فاصله فرصت کافی هست که برادران ما بجزئیات ریتول اسکاتلند آشنا شوند ، قادر صورتی که نماینده ای از طرف G.L.N.F. آمد ، جلسه ای طبق رسوم و تشریفات در حضور ایشان تشکیل شود ...»

وصول نامه دکتر محمود هومن ، دسته طرفدار «گرانداورینان» را شکست داد ، بطوریکه بتدریج همه با الحاق به گرانداورینان موافق شدند. در یک جلسه فوق العاده نامه مذکور و همچنین گزارشی که قبلاً دکتر احمد هومن در مسافرت سال قبل به فرانسه به استاد اعظم داده بود ، قرائت شد . در گزارش قبلی نوشته شده بود :

«... سازمان دیگری موسوم به گراندا لژدفرانس هست که اعضای آن با کتاب آسمانی قسم می خورند . البته عده آن ده هزار نفر است و اهمیت گرانداورینان را ندارد . با آنها هم تماس گرفتم و بناست دوزدیگر با استاد اعظم آن نهار بخورم...
ظاهراً لژهای انگلیسی ، گرانداورینان فرانسه را نمی شناسند . و هیچ ارتباط باهم ندارند و حتی هیچ ماسون انگلیسی حق ندارد پای خود را در آنجا بگذارد . اینها هم می گویند اگر آزادی عقیده کامل جزو اصول کلی است ، پس چرا باید بکتاب آسمانی قسم خورد...»

گزارش های برادران «هومن» که طرفدار الحاق به لژهایی بودند که از طرف انگلیسها و طرفت های انگلیسی برسمیت شناخته شده بودند ، سبب شد که اکثریت اعضای لژ همایون ، همچنان طرفدار شرکت و عضویت در لژهایی که با انگلیسها مرتبط هستند ، بشوند .

در ایران سازمانهای فراماسونری نردبان ترقی ، آنهم بوسیله انگلیسها شناخته شده است . دکتر احمد هومن در گزارش خود با استاد اعظم لژ همایون از اختلافی حل نشدنی بین لژ گرانداورینان و لژهای انگلوساکون اظهار ناراحتی کرده و صریحاً می نویسد : «... آیا مقتضی است با این اختلافی که بالژهای انگلوساکون دارند ، ما جزو اینها بشویم...» یقیناً جواب این سؤال از نظر ماسون های ایرانی که طرفدار انگلستان و طرفت های انگلیسی و اسکاتلندی هستند ، با توجه به فعالیتی که کرسی لژ روشنائی برای از بین بردن گرانداورینان در ایران می کرد ، منفی بود و نتیجه آن موافقت دسته جمعی اعضای کرسی لژ همایون و همه کسانی که در این لژ کار می کردند

نام خانوادگی	نام	نام پدر	سن	شغل	تاریخ ورود
قوامی	رحمت‌اله	محمدحسن	۵۰	کنسر سیوم	
قهرمانی	محمد مهدی	کیومرث	۵۱	مدیر کل گمرک	
کاسمی	نصرت‌اله	اسداله «دبیر حرم»	۴۰	طیبیب	
کرمانی	محمد	عبدالحسین	۶۴	کشاورز	
کرمانی	دکتر نعمت‌اله	محمد	۳۱	پزشک	۱۳۳۲/۱۱/۱۸
کمالی	جهنم	احمد خراسانی	۴۴	وزارت خارجه	
کفای	جمشید	میرزا آقا	۴۱	بازرگان	۱۳۳۳/۴/۲۲
کبا	دکتر امیر	طاهر	۴۲	جراح	
کوبان	دکتر غلامرضا	محمد قاسم	۵۰	نماینده مجلس	
کوچکمنلی	علی	عبدالنبی	۲۵	بازرگان	۱۳۳۳/۱۲/۱۷
کهنیم	مهدی	یعقوب	۴۴	بازرگان	
گبریل	ایوب	شکری	۲۵	مقاطعه کار	
گلشایان	عباسعلی	رضاقلی	۵۲	وزیر	
گنجواش	قریدون	محمد تقی خان	۵۵	وزارت خارجه	
مالی	عباسعلی	ابوالقاسم	۲۹	مهندس	
مالک	لقمان‌الملک سعید	عبسی	۶۲	پزشک	۱۳۳۳/۸/۲۵
محمدی	مهندس عباس	حیدر علی	۴۰	راه آهن	۱۳۳۳/۳/۴
مدرس چهاردهی	مرتضی	محمد	۴۲	وزارت کشور	۱۳۳۳/۲/۱۴
مرادپور	حبیب‌اله	داود	۴۲	تجارت	
مرشد زاده	دکتر رحمت	تقی	۴۲	استاد دانشگاه	
مرعشی پور	علی اکبر	حسین	۴۲	وزارت دارائی	
مرادی	علی	جواد	۴۷	شرکت ملی	۱۳۳۳/۱۲/۱۸
مسئولی زاده	محمد جواد		۴۶	مقاطعه کار	
مشبری	رضا	عباسعلی	۴۰	وزارت خارجه	۱۳۳۲/۱/۳
مشکونی	نصرت‌اله	نجم‌الدین	۴۲	فرهنگ	۱۳۳۲/۲/۲۱

بالحاق بدگراوند ناسیونال شد^۱.

این پیروزی برای افسران کرسی لژ روشنائی در ایران، موفقیت بسیار شایانی در برداشت، بطوریکه پس از گذشت چندین سال، هنگامیکه گزارشی از طرف منشی لژ روشنائی برای فراماسون‌های امریکائی مقیم ایران تهیه می‌شد، و مفاد آن بعداً نقل خواهد شد، درباره تشکیل لژ مولوی و انحلال لژ همایون چنین نوشته‌اند:

«... اما در میان پیروان جواهری چند نفری هم بودند که بطور قانونی وارد فراماسونری شده بودند (در فرانسه، امریکا، عراق، هندوستان و جاهای دیگر) این اشخاص دریافتند که تشکیلات جواهری غلط بوده است و در پشت پرده فعالیت شدیدی را آغاز کردند و عده‌ای نیز بخارج رفتند، تا بطور رسمی وارد سازمان فراماسونری بشوند. تا اینکه سرانجام بدآنها اجازه داده شد، که یک لژ قانونی در این کشور تشکیل دهند مقامات مسئول از فعالیت لژ روشنائی در ایران اطلاع داشتند و می‌دانستند که اگر لژهای دیگری نیز به همان طریق فعالیت کنند به نفع رعایای ایشان خواهد بود. نخستین لژی که بدین ترتیب تشکیل شد، لژ مولوی نام داشت که در حقیقت در فرانسه تشکیل شد، ولی تحت نظر گراوند ناسیونال فرانسه به اینجا منتقل شد...»^۲

در پایان آخرین ماه بهار سال ۱۳۳۴ ش (۱۹۵۷ م) لژ همایون

با انعقاد آخرین جلسه و مذاکرات نهائی تعطیل و منحل شد.

محمد خلیل جواهری که هنوز بقول کرسی لژ روشنائی

«مانند خدائی» بر اعمال رجال عضو لژ همایون نظارت می‌کرد

۱ - اولین باری که شعبه لژ گراوند اوربان در ایران تشکیل شد، کسانیکه عضویت این لژ را قبول کردند، امیدوار بودند خود را از قید اسارت انگلستان بزهانند، ولی پس از اینکه در انقلاب مشروطیت پیروزی بزرگی نصیب اعضای لژ شد و همینکه مشروطیت مستقر گردید و اعضای لژ دیدند دست انگلیسها از آستین برادران ماسون فرامسوی درآمده است، عده زیادی از آن لژکناره گیری کردند.

۲ - رجوع شود به فصل بیست و نهم همین کتاب

در تصویر صفحه بعد دکتر احمد هونین، دکتر خلعتیری، شهاب خسروانی، ارست یورن و چند فراماسون ایرانی دیگر که شناخته نشده‌اند با استادان فراماسونری گراوند اوربان دیده می‌شوند.

از اول تیر ماه ۱۳۳۴ شروع به تدارك مقدمات تشكيل لژ «مولوی» در ایران کرد .
 نخستین اقدام او ترجمه قانون اساسی ، نظامنامه ، درجات و اطلاعاتی بود ، که از
 پاریس و از مرکز گرانداوریان از او خواسته بودند او این اطلاعات را برای «پیش‌ره»
 استاد اعظم گراندا لژ ناسیونال که نامه زیر را برای جواهری فرستاده بود ، ارسال
 داشت :

۲۰ ژوئن ۱۹۵۵ (۲۹-خرداد ۱۳۳۴)

برادر ارجمند خلیل جواهری

استاد ارجمند لژ . . .

عطف بنامه و تقاضای سرکار می‌توانیم کمک‌های زیرین را بنمائیم :

۱ - مقتضی است . آئین‌نامه عمومی و قانون اساسی و یک نسخه از اصول و
 قواعدی که دولژ ، برادران طبق آن عمل می‌نمائید ، برای ما بفرستید تا آنها را بررسی
 کرده ، صحت و مطابقت آنها را با اصول متداول تصدیق نمائیم .

۲ - اگر ممکن است هفت نفر را برای حداقل در مدت ۱۰ تا ۱۵ روز اقامت
 در پاریس بمامعرفی نمائید ، تا آنها را در لژ خود پذیرفته ، طبق مقررات آنها را
 بآئین‌ماسونی در آورده ، لژهایی ، در پاریس از آنها تشکیل دهیم . این اشخاص با اجازه
 شما و موافقت ما طبق اصول لژ مادر ایران ، شروع بعمل کرده لژی تشکیل می‌دهند .
 اینان بتدریج سایر برادران موجود در تهران را بآئین جدید آشنائی داده و از آنها
 دولژ دیگر تشکیل خواهند داد ، پس از مدتی تمرین و پس از اینکه به تشخیص
 خودتان سازمان جدید قوی شد ، آنوقت یک «گراندا لژ» از سه لژ تشکیل خواهید
 داد که ما تمام قدرت‌های ماسونی دنیا آنها را خواهند شناخت و جزو لژهای منظم در
 خواهد آمد .

اگر برادران مادکتر احمد هومن و دکتر محمود هومن بخواهند همین حالا

هم وارد لژ ما بشوند ، با موافقت شما با کمال مسرت آنها را خواهیم پذیرفت .

GRANDE LOGE NATIONALE FRANÇAISE

65, BOULEVARD BINEAU
NEUILLY-SUR-SEINE
SEINE-FRANCE
TELEPHONE
MAILLOT 00-08

le 20 Juin, 1955.

R.F. Khalil Djavaheri,
Grand Maître de la Loge
Pahlavi de l'IRAN.

Mon cher Frère,

A la suite de votre demande nous pensons qu'il nous serait possible de vous aider de la façon suivante :

- 1° Il y aurait lieu de nous adresser votre règlement général et votre constitution ainsi qu'un de vos rituels pour que nous puissions examiner la régularité de vos règlements et des rites pratiqués.
- 2° Dans l'éventualité d'un développement ultérieur possible de notre aide, auriez-vous la possibilité d'envoyer, pour un séjour de 10 à 15 jours minimum, sept de vos frères qui viendraient se faire affilier à une de nos Loges et régulariser leur situation maçonnique.

Ces sept, ou plus, frères se formeraient immédiatement en une Loge que nous pourrions consacrer à Paris et qui me demanderait, avec votre accord, l'autorisation de travailler avec notre charte sur le territoire de l'Iran à Teheran.

Cette Loge régulariserait vos autres Frères, pourrait initier et former par la suite deux autres Loges à qui nous donnerions, toujours avec votre accord, des Chartes et plus tard lorsque vous vous sentirez assez forts, vous pourrez fonder une Grande Loge avec des bases d'une régularité indiscutable, demander votre reconnaissance aux puissances Maçonniques régulières mondiales.

Si les Fr. A. Rouman et Dr. M. Rouman veulent se faire affilier d'ores et déjà c'est avec le plus grand plaisir que, sur votre recommandation, nous les accueillerons parmi nous au sein d'une de nos Loges.

Nous sommes, bien entendu, à votre fraternelle disposition pour recevoir tout envoyé que vous voudrez bien habiliter à venir discuter de ces questions.

Veuillez croire à mes sentiments fraternels et dévoués.

P. CHERET
GRAND MAITRE.

ما همیشه در اختیار شما بنحو برادرانه خواهیم بود و برادری را که از طرف شما اختیار نامه دارد برای مذاکره در اطراف پیشنهاد گسیل دارید، با آغوش باز خواهیم پذیرفت.

استاد اعظم - پیرشهره*

پس از وصول این نامه، محمدخلیل جواهری هفت نفر از فراماسونپهائی را که خود با آئین و اصول لژ «وادی نیل مصر» فراماسون کرده بود، با معرفی نامه‌های مخصوص پاریس و به گراند لژ ناسیونال دفرائس معرفی کرد. اینجده عبارت بودند از:

۱ - دکتر احمد هومن - استاد دانشگاه

۲ -

۳ - دریادار عبدالله ظلی - افسر نیروی دریائی

۴ - عبدالاحمد سنندجی - نماینده مجلس

۵ - عبدالله سعیدی نماینده مجلس شورای ملی

۶ - محمدعلی امام شوشتری - صاحب‌منصب کمربکات

۷ - مهدی شوکتی - محضر دار

نمایندگان اعزامی که روز دهم اکتبر ۱۹۵۵ - (۱۷ مهر ۱۳۳۴) از تهران حرکت کرده بودند، روز بعد وارد پاریس شدند. تنها عبدالله سعیدی که در استکهلم بودومی بایستی در آن روز در پاریس باشد، بعلت بیماری نتوانست خود را به برادرانش ملحق سازد.

دکتر احمد هومن طی تلگرافی، از جواهری اجازه خواست که محمدساعتد مراغه‌ای نخست‌وزیر اسبق ایران را که در آن هنگام در پاریس اقامت داشت بجای سعیدی منصوب کنند و معرفی نامه تلگرافی برای وی صادر شود.

پس از وصول جواب تهران، شش نفری که از تهران رفته بودند، با اضافه‌ساعتد

و دکتر محمود هومن خود را به «پیرشهر» استاد اعظم گرانند لژ معرفی کردند. روز بعد بدعوت استاد اعظم گرانند ناسیونال دفرائس هیئت اعزامی ایران به لژ کنفیانس شماره ۲۵ پاریس که یکی از لژهای وابسته به گرانند لژ ناسیونال بود رفتند. و در یک جلسه فوق العاده که برای عضویت آنها تشکیل شده بود، همگی به عضویت لژ کنفیانس درآمدند و همه مراسم را انجام دادند. سپس کلیه تشریفات تشکیل لژ مولوی شماره ۴۹ که می بایستی زیر نظر گرانند ناسیونال در تهران فعالیت کند، انجام شد. گرانند ناسیونال دفرائس، دکتر محمود هومن - محمد ساعد - دکتر عباسعلی خلعتبری و رشیدی حائری را که قبل از تأسیس لژ مذکور، مقام فراماسونری «برادر بسیار ارجمند» داشت نیز با سایرین در تأسیس و تقدیس لژ مذکور شرکت داد. و روز ۱۳ اکتبر ۱۹۵۵ (۲۰ مهر ۱۳۳۴) همه تشریفات تشکیل لژ باسرودها و مراسم مخصوص انجام گردید و افراد زیر بنام مؤسسين لژ مولوی در ایران شناخته شدند:

۱ - برادر محترم دکتر احمد هومن

۲ - * * * * *

۳ - برادر محترم در یادار عبداله ظلی

۴ - برادر محترم دکتر محمود هومن

۵ - برادر محترم دکتر عباسعلی خلعتبری

۶ - برادر بسیار ارجمند رشیدی حائری

۷ - برادر ارجمند مهدی شوکتی (مرحوم)

۸ - برادر محمد ساعد

۹ - برادر عبدالحمید سنندجی

۱۰ - برادر محمدعلی امام شوشتری

این لژ که در ردیف شماره ۴۹ لژهای گرانند ناسیونال فرانسه در جهان، ثبت

شده، در روزهای سومین سه شنبه هر ماه مسیحی و در ماه های:

ژانویه - فوریه - اپریل - می - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر

در خیابان بوعلی سینا (ادامه خیابان مجلس شورایی ملی) پلاک ۴۱۰/ در یک عمارت قدیمی ساز تشکیل جلسه می‌دهد.^۱ همان روز که این لژ تشکیل و باصطلاح فراماسونها (تفدیس) یافت، نامه زیر از طرف «پیرشهره» استاد اعظم گراند - لژ مذکور برای محمد خلیل جواهری که بعدها بردن نام او برای فراماسونها ممنوع و جرم شناخته شد، نوشته و ارسال شد:

۱۳ اکتبر ۱۹۵۵ (۲۰ مهر ۱۳۳۴)

برادر بسیار ارجمند

آقای خلیل جواهری

خیابان کاخ تهران - ایران

برادر بسیار ارجمند. پیرو نامه ای که ۲۰ ژوئن گذشته خدمتان ارسال داشتم، اخیراً افتخار پیدا کردیم که هیأتی که بنماینده لژهای شما که به لژ کنفیانس [اطمینان] شماره ۲۵، در پاریس ملحق شدند آشنائی پیدا کنیم. کلیه این برادران تمام مراسم را تا درجه ۳ طی کرده و درجات آنرا دریافت نموده‌اند. امروز با حضور این برادران لژ جدیدی بنام «مولوی» شماره ۴۹ تشکیل دادیم، که اعضای همین برادران بودند، به آنها اجازه دادیم که این لژ را به تهران انتقال دهند و عملیات را در این شهر ادامه دهند و البته مطابق مقررات و قوانین ما و تحت نظامنامه که به آنها تفویض کردیم. بدین ترتیب اولین مرحله نقشه ما با موفقیت و منظم انجام شده است.

با همکاری برادر محترم «آرتور نیبرگال»^۲ که دبیر کل بزرگ ماست و در آتیه بایران خواهد آمد، امیدواریم که این اولین لژ شما «مولوی» در تهران برقرار و مرتب فعالیت خواهد نمود. عجباً! خواهشمندم بوسیله برادر خلعقبیری مدارکی

۱ - همه اطلاعات تشکیل رده‌های لژهای فرانسوی در ایران از سالنامه سال ۱۹۶۷ گرفته

شده است.

A LA GLOIRE DU GRAND ARCHITECTE DE L'UNIVERS

GRANDE LOGE NATIONALE FRANÇAISE

88 BOULEVARD HENRI
REUILLY-SUR-SEINE
SEINE-MAINE
TELEPHONE
MONTREUIL-SEINE

le 21 Octobre 1958.

M. S. Fr. ~~M. S. Fr.~~
Grand Maître de la Loge
Pablaré de l'IRAN.

Mon cher Frère, J'ai déjà exprimé notre reconnaissance, officiellement en Loge, pour les magnifiques préceptes que nous ont été remis de votre part.

Mais je tiens, tout particulièrement, à vous remercier personnellement pour l'attention délicate que vous avez eue.

Soyez assuré que tout ce que nous avons fait et tout ce que nous pourrions faire dans l'avenir, pour vous aider sera fait de grand cœur car l'esprit qui anime votre délegation nous a fait comprendre l'esprit noble et sincère qui est en vous et nous pouvons espérer que l'avenir nous apportera la possibilité de relations de plus en plus étroites entre les Frères de nos deux pays.

J'espère que dans le courant de l'année prochaine mon emploi du temps (très chargé) me permettra d'aller personnellement assister à la consécration de votre Grande Loge ainsi régulièrement constituée.

Veuillez croire, mon cher Frère, à l'assurance de mes sentiments les plus sincères et très fraternellement dévoués.

GRAND MAÎTRE

نامہ استاد اعظم سرانند ناسیونال دربارہ تشکیل لڑھولوی

را که راجع بدرجات ماسونی دریافت نموده‌اید، ارسال دارید. بنا حسب التفاوت مطالعه نمائیم.

علی‌العجله تا وصول این مدارك، از آنجائیکه، برادر بسیار ارجمند ما مورد نهایت احترام برادرهای تهران و شهرستانها می‌باشید، موقتاً به شماعنوان بازرس کل منطقه ایران که فعلاً تشکیل شده تفویض می‌کنم. تا تشکیل يك گرانده لژ ایران، که انشاءاله با این ترتیب شماسمت اولین استاد اعظم آنرا خواهید داشت، دارای این مقام می‌باشید.

باتقدیم مراسم احترام و سلام برادرانه به آن برادر ارجمند

پیر شره - استاد اعظم

بطوریکه ملاحظه می‌شود، استاد اعظم گرانده لژ ناسیونال دفرانس، نه تنها الحاق فراماسون‌های اعزامی رابه لژ کنفیانس قبول می‌کند، بلکه به محمدخلیل جواهری‌عنوان «بازرس کل منطقه ایران» را که یکی از بررگترین مقام‌های فراماسونی است، می‌دهد.

«پیر شره» با تفویض این مقام به جواهری، در نظر داشته است که «گرانده لژ ایران» را زیر نظر و نفوذ جواهری در ایران تشکیل داده و بمقابله با لژ روشنائی در ایران که پس از ۳۶ سال هنوز فعال نبوده برانگیزد.

ولی از آنجاکه لژهای انگلیسی همیشه سعی دارند برتری و سروری خود را بر سایر لژهای ماسونی حفظ کنند، و در کشورهای کم رشد از نفوذ سیاسی، اجتماعی و اطلاعات فراماسونها بهره برداری نمایند، در هر جاکه لژهای ماسونی ایجاد می‌شوند مسئله «قبول برتری» را عنوان کرده و اداره لژها را بدست می‌گیرند. در تهران هم گرمی لژ روشنائی در ایران که اکثریت اعضای آن را دیپلماتهای انگلیسی، بازرگانان مأمورین اطلاعات، افسران انگلیسی و سایر خارجیان تشکیل می‌دهند، برای اینکه لژ مولوی و سازمانهای دیگری را که گرانده لژ ناسیونال در آتیه بوجود می‌آورد، در اختیار و تحت کنترل داشته باشند، در انتخاب کارگردانان لژ مذکور مطالعه و دقت

فراوان می‌کنند. همینکه عده ده نفری مؤسسين لژ مولوی از پاریس بازگشتند، فراماسونهای لژ روشنائی در ایران با آنها تماس گرفته و موفق شدند تحت نظر خودشان لژ مولوی را تأسیس کنند.

چون در آن موقع جواهری بموجب اخطار «مخصوص» حق فعالیت نداشت و از طرفی وی نمی‌خواست از جلسه اول تحت نظر دیگران کار کند، لژ روشنائی مؤسسين لژ مولوی اخطار کرد که وی را از سازمان در شرف تأسیس اخراج کنند. در نیمه دوم سال ۱۳۳۴ (۱۹۵۵-۱۹۵۶) مبارزه بین دو جناح طرفدار انگلیسها و فراماسونهای ایران که می‌خواستند مستقل از انگلستان و تحت نظر فرانسویها کار کنند، در تهران شدت یافت. در حالیکه این دو جناح با یکدیگر مبارزه می‌کردند، طرفداران جواهری نیز وارد میدان شده و با کسانیکه «حق استادی» وی را بجا نیاورده و نسبت باو نمک نشناسی کرده بودند، مبارزه را آغاز کردند. در این بین جواهری تصمیم گرفت، عده‌ای از طرفداران خود را برای حفظ موقعیت خویش به پاریس بفرستد و آنها را در هر اکز لژ گراند ناسیونال، فراماسون کند و این عده را که دکتر...، عبدالله سعیدی و صلاحی در رأس آنها قرار داشتند با تحف و هدایائی به پاریس فرستاد. جوابهائی که استاد اعظم گراند لژ ناسیونال دفرانس به جواهری درباره کار هیئت اعزامی داده نشانه آنست که هنوز پاریس تحت تأثیر فعالیت جواهری و لژی که او در ایران تشکیل داده بود، می‌باشد. در نخستین نامه، استاد اعظم گراند لژ- ناسیونال دفرانس، چنین می‌نویسد:

بافتخار بزرگترین معمار جهان

گراند لژ ناسیونال فرانسه

متمنی است به آرتور نیبر کال شماره يك كوچه ژوزف گرانبه پاریس هفتم جواب بدهید.

مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۵۵ (۱۹-آبان ۱۳۳۴)

۶۵ بلوار بینوئویئی ایالت سن

تاریخ ورود	شغل	سن	نام پدر	نام	نام خالوادستی
	وکیل دادگستری	۴۶	حاجی صدق الممالک	محسن	صدقی
۱۳۳۳۰۳۰۱۸	اقتصاد ملی	۴۹	محسن	هدایت الله	صدقی
	استاد هنر سرا یعالی	۴۲	غلامحسین	دکتر عباس	صدقی
۱۳۳۳۰۱۱۰۲۰	مالک	۴۲	اسحق	دکتر جمشید	صدقی
۱۳۳۳۰۳۰۶	وزارت خارجه	۴۷	اسمعیل شیخ الاسلام	محمود	صدقی
	بازرگان	۵۰	سید عزیز الله	سید ذبیح الله	صدقی
	وزارت خارجه	۵۸	عبدالصمد	عبدالله	صدقی
	وزارت خارجه		علی	حسینعلی	صدقی
۱۳۳۳۰۳۰۸	کارمند دولت	۵۷	عبدالله	مهدی	صدقی
	ملک	۵۷	حاج سید آقا	اسداله	صدقی
	سردفتر اسناد رسمی	۴۸	سید عبدالغفور	سیدعلی اکبر	صدقی
۱۳۳۳۰۱۰۲۰۱۶	فرهنگ	۴۵	صادق	احمد	صدقی
۱۳۳۳۰۱۰۲۰۲۴	فرهنگ	۵۰	صادق	دکتر محمود	صدقی
	وزارت دارالمی	۵۰	سید عبدالباقی	سید محمد	صدقی
	مهندس	۵۴	علی	مهندس غلامعلی	صدقی
	رئیس مدرسه ایت ابران	۳۸	حجیم	اوراهاام	صدقی
۱۳۳۳۰۳۰۱۸	مهندس کشاورزی	۳۸	ناصرالدین	مهندس نصرالدین	صدقی
۳۳۳۰۱۰۲۰۲۴	بازرگان	۵۳	فانان	شاول	صدقی
	استاد دانشگاه	۴۶	مرتضی	دکتر ابوالقاسم	صدقی
	پزشک	۴۹	مرتضی	دکتر محمود	صدقی
۱۳۳۳۰۱۰۱۸	طبابت	۵۱	محمد	دکتر عباس	صدقی
۱۳۳۳۰۴۰۲۲		۵۲	سید احمد	سید علی	صدقی
	بازرگان	۵۲	میرزا	داریوش	صدقی
	مشاور فرهنگ	۳۲	عبدالله	سلیم	صدقی
۱۳۳۳۰۱۰۱۴	رئیس بانک کشاورزی	۴۴	ابوالحسن	عباسقلی	صدقی
	بازرگان	۴۲	علی	اسماعیل	صدقی

برادر خجواهری

ل... خیابان کاخ شماره ۲۱۲

تهران - ایران

برادر عزیز دوستداشتنی

پریروز باکمال خوشحالی نامه مورخ ۸ نوامبر را دریافت کردم. در تعقیب مذاکراتی که دیروز با برادر خلعتبری^۱ مستشار سفارت کبرای ایران در پاریس بعمل آمد، دکتر... که باید اخوی (برادر...) باشد که مادر هجدهم اکتبر عضویت لژ *Semper*، *Fidelis* که بزبان انگلیسی کار می کند و شماره ۲۰ است، پذیره شدیم.

بعد از موافقت با برادر خلعتبری ما پیشنهاد پذیرش دکتر... را به لژ *Confiance* زبان فرانسه روز چهارشنبه ۲۳ نوامبر خواهیم نمود. ایشان در لژ کنفیانس شماره ۲۵ است که سایر برادران تهران هم در آن قبول شده و عضوند، به عضویت این گراند لژ پذیرفته و منصوب می شوند.

ماهیه چوقت فراموش نخواهیم کرد، زیبایی و جلالی که در تشریفات پذیرش برادران ایرانی بعمل آمد. همچنین تشریفات که برای پذیرش لژ مولوی شماره ۴۹ در دفاتر ما انجام شد.

مقصد عالی شما که دایر کردن ماسونری مرتب و تاریخی و بین المللی است، در ما تأثیر بسیار کرد و حاضریم که باشما همه نوع همکاری و کمک نامحدود بنمائیم.

۱- دکتر عباسعلی خلعتبری متولد ۱۲۹۹ش فارغ التحصیل دانشگاه پاریس در علوم سیاسی و مشاغل دولتی در وزارت امور خارجه؛ کارمند تشریفات ۱۳۲۱- کارمند اداره سوم سیاسی ۱۳۲۳- نمدی کارمند مقدم اداره سوم سیاسی ۱۳۲۴- دبیر دوم سفارت برون ۱۳۲۴- دبیر یکم دکاردار موقت ورشو ۱۳۲۶- کفالت اداره سازمان ملل متحد ۱۳۲۹- رئیس اداره سازمان ملل متحد ۱۳۳۰- رایزن در سفارت کبرای پاریس ۱۳۳۲- مقام رایزنی سفارت کبرای ۱۳۳۴- رئیس اداره سوم سیاسی ۱۳۳۶- وزیر مختار ۱۳۳۷- سفیر ایران در لهستان ۱۳۳۹- دبیر کل ستوه ۱۳۴۰- مقیم در اسلا مبول.

A LA GLOIRE DU GRAND ARCHITECTE DE L'UNIVERS

GRANDE LOGE NATIONALE FRANÇAISE

Frère républicain

Arthur NIEBERGALL le 21 Novembre, 1885.

Par Pierre Grimald
Tom 7.

AL BOURYAKI SINDAU et
THEUREL-MARSDEN

Frère ~~de la~~ ~~Grande~~
L. FALLET, Avenue Saint No. 113,
Téhéran, Iran.

FRANCO
15 MARLOT 00-0

Mon très cher et vénérable Frère,

Cela fût avec un très grand bonheur que j'ai
reçu, avant hier, votre aimable lettre du 8 Nov., m'annonçant l'arrivée à Paris de
mon frère ~~de la~~ ~~Grande~~, qui doit quitter Téhéran le 17 Novembre. Suivant la convention
que j'ai faite avec le Frère ~~de la~~ ~~Grande~~ (Conseiller à l'Ambassade Impériale de
l'Iran à Paris), le Docteur Khatib reçoit le Frère Khatib que nous avons
eu l'honneur d'initier à la Loge "George Edouard", No. 20, le 19 Octobre, dans
la langue anglaise. Après accord avec le Frère Khatibary nous proposons de
procéder à la cérémonie d'initiation du ~~Frère Khatib~~ à la Loge "Confiance", en
langue française le mercredi 23 Novembre; c'est à la Loge "Confiance" No. 24
que tous les autres Frères de Téhéran peuvent être initiés.

Parce nous n'oublierons le beauté et la volon-
té des cérémonies auxquelles nous avons eu le grand et heureux privilège de
participer pour nos très chers et vénérables Frères d'Iran, et la cérémonie de la
Célébration de la très Respectable Loge "Woolley", No. 46 dans notre Régistre.
Votre noble but de pratiquer, en Iran, la Maçonnerie Régulière de Tradition et
Woolleyite, nous a très peu, et nous a toujours à vous accordé une coopération
et une aide sans limites. Nos efforts directs constituent un événement qui aura
une influence extrêmement bénéficiante dans notre Fraternité Universelle, et
nous sommes fiers du rôle que nous avons eu à remplir. Il est question, pour
not personnellement, à une date à déterminer, de vous rendre visite sur place,
et de continuer la noble tâche commencée à Paris.

Je vous prie de bien vouloir transmettre à tous
nos chers Frères de Téhéran les Salutations très Fraternelles de la part de notre
Frère Resp. Grand Maître Pierre Chéret et de tous les Frères de Paris qui ont eu
le plaisir de rencontrer nos Frères d'Iran, y compris moi-même.

Je suis très touché de votre délicate attention
en m'envoyant un souvenir par le Dr. Khatib, que j'ai eu un plaisir énorme de
recevoir et de conserver précieusement comme memento de nos précieuses relations
Fraternelles.

Je vous exprime, mon bien-aimé Frère, Les
Salutations les plus sincères et fraternelles,

Arthur Niebergall

19, S. D. C., Dép. St. Réo.

Vraiy. vous avez l'obligeance
de me communiquez votre Titre + Rang en ...

مقصود ما و شما دانستن نفوذ فوق العاده ایکی بخش در برادری بین المللی است و عملیات خود بسیار مغرور و مفتخریم.

من در تاریخ معین به تهران می آیم که در مجلس عملیاتی را که در پاریس شروع کردیم، ادامه بدهیم.

خواهش دارم سلام برادرانه استاد اعظم پی بر سره را با سلامهای کلیه برادران پاریس و خود بنده به برادران تهران ابلاغ فرمائید.

از هدیه ای که توسط دکتر... فرستاده بودید، بی نهایت متشکرم. به یادگار شما قبول می کنم. که روابط ذیقیمت مان ادامه یابد. آرثور نی برکال

متمنی است رتبه خودتان را در... بمن اطلاع دهید.

استاد اعظم گرانند ناسیونال، برای ابراز «حق شناسی» هر چه بیشتر نسبت به استاد اعظم لژ همایون نامه زیر را نیز برای او فرستاد:

«برادر عزیز

من یکبار مراتب حق شناسی خود مان را بمناسبت هدایای عالی و بی نظیری که از ناحیه شما به ما رسیده است در لژ بیان داشتم. اما علاقه مندم که مخصوصاً از خود شما بمناسبت توجه و دقتی که در این امر بکار برده اید تشکر کنم.

مطمئن باشید که آنچه مادر گذشته برای کمک بشما انجام داده ایم و آنچه که در آتیه می توانیم انجام دهیم، با کمال صمیمیت و اشتیاق است. زیرا عواملی که باعث حرکت و جنب و جوش جمعیت و هیئت شما شد، بما فهماند که در وجود شما يك روحیه سازنده و عالی وجود دارد و ما می توانیم امیدوار باشیم که در آینده امکان روابط هر چه صمیمانه تری بین برادران دو کشور ما فراهم خواهد شد.

امیدوارم در جریان سال آینده، گرفتاریهای من (که بسیار زیاد است) بمن اجازه بدهد که شخصاً در جلسه افتتاحیه لژ بزرگ شما که بدینترتیب پایه آن بطرز منظمی گذاشته شده است حضور بهم برسانم.

برادران عزیزم باکمال اطمینان علاقه قلبی و صادقانه و بتمام معنی برادرانه
 مرا قبول بفرمائید. رهبر بزرگ...»

آخرین نامه‌ای که از استاد اعظم گرانند ناسیونال به استاد اعظم لژ همایون
 نوشته شده، جملات تملق آمیزی دارد، که بدین شرح است:

یکم دسامبر ۱۹۴۵ (۹ آذر ۱۳۲۴)

برادر ارجمندم . خ . جواهری

خیابان کاخ شماره ۱۱۲ تهران-ایران

برادر عزیزم: از نامه نوامبر شما و همچنین قوطی سیگاری که با نظر لطف
 توسط آقای دکتر... برای بنده فرستاده‌اید، بی نهایت سپاسگزارم. این هم یک نمونه
 از مهارت صنعتگران آن سرزمین و هم یادگار دوستان ایران من بشمار خواهد رفت.
 برادر عبدالله سعیدی دیروز در لژ کنگیاس ما پذیرفته شد و اکنون ما خود
 آماده پذیرائی دکتر... و... صلاحی می‌نمائیم که انشاءاله در آتیه نزدیک‌تری انجام
 خواهد شد.

بطوریکه ملاحظه می‌فرمائید ما به همکاری برادرانه خود در راه پیشرفت
 ... جهانی ادامه می‌دهیم.

برادر بسیارگرامی خواهشمندم سلام برادرانه بنده را بپذیرید اعضاء

«معاون استاد اعظم»

قبول عضویت این سه نفر که همگی طرفدار جواهری بودند، نتوانست از
 سقوط و برکناری وی جلوگیری کند. با اینکه در سه نامه فوق استاد اعظم گرانند لژ
 بزرگترین تجلیل را از جواهری کرده بود، با اینحال معلوم شد، مبارزه مخفیانه
 فراماسونهای تهران پاریس نیز کشیده شده و برکناری جواهری مورد تصویب
 «پیرش» استاد اعظم نیز واقع شده است. نخستین جلسه لژ مولوی در خیابان سعیدی
 در منزل دکتر احمد هومن تشکیل شد. در آن جلسه هفت نفری که در پاریس لژ
 مولوی را تشکیل داده بودند، پس از ساعتی بحث و مذاکره به محمدخلیل جواهری

A LA GLÈRE DU GRAND ARCHITECTE DE L'UNIVERS

GRANDE LOGE NATIONALE FRANÇAISE

82, BOULEVARD BIRLAK
 NEUILLY-SUR-SEINE
 SEINE - FRANCE
 TELEPHONE
 MAILLOT 80-88

1er Décembre 1955.

V. P. M. ~~XXXXXXXXXX~~
 Avenue Kakh, N° 212,
 TEHRAN (Iran).

Très Cher Frère,

Je vous remercie de votre lettre du 8 Novembre et de la délicate et aimable attention que vous avez eue à mon égard en me faisant remettre par le Dr. Eghbal un porte-cigarettes, qui sera pour moi un souvenir de mes amis d'Iran et une preuve de l'habileté des artisans de votre cher pays.

Le Fr. Abdollah Saidi a été reçu hier dans notre Loge CONFIANCE et nous prenons nos dispositions pour recevoir également les FF. Dr. Eghbal et R. Salieh dans un proche avenir. Nous continuons ainsi, comme vous le voyez, notre coopération fraternelle pour le bien de la Maçonnerie universelle.

Veillez agréer, très cher Frère, l'assurance de mes sentiments les plus fraternels.

Assistant Grand Maître.

که تادیروز بردست وزانوی او بوسه می زدند پیش نهاد ترك جلسه و برکناری از فعالیت لژ مولوی را کردند .

محمدخلیل جواهری در آن جلسه باعصبانیت برادران خود را ترك گفت . در همان روز به همه اعضای لژ همایون اطلاع داده شد که مراد خود را با او قطع کنند . عده زیادی او امر لژ مولوی را اطاعت کردند . دسته ای نیز ظاهراً رابطه خود را با جواهری قطع کردند ، ولی درخفا با او همکاری داشتند . ولی سرانجام همه کسانی که عضو لژ مولوی شدند ، پیوندهای خود را با او بریدند . در حالی که پنج نفر از آنها تا روزهای آخر عمرش او را فراموش نکردند .

از اوایل سال ۱۳۳۵ - ش (۱۹۵۶ م) لژ مولوی که جلسات خود را در محل خریداری باشگاه حافظ واقع در محل سابق سفارت بلژیک ، اول خیابان ایران (عین الدوله) تشکیل می داد ، همه مقدمات افتتاح رسمی لژ را آماده ساخت . در بهر ماه سال مذکور « آرتورنی برگال » استاد فرانسوی فرانسوی از طرف « پیرشره » استاد اعظم گراند لژ ناسیونال دفرانس ، برای نظارت در تأسیس و برگزاری آداب و رسوم و قواعد و مقررات صحیح . بر طبق قاعده اسکاتلندی . به تهران آمد .

آغاز فعالیت لژ مولوی

هنگامی که لژ مولوی شماره ۴۹ در تهران تأسیس شد دکتر احمد هومن و سعید مالک (لقمان الملك) هر دو سمت استادی داشتند .

دکتر احمد هومن در ملاقاتی که در سال ۱۳۴۰ با وی کردم خود را نخستین « استاد اعظم » ایران معرفی کرد . همین ادعای او را مرحوم ابراهیم حکیمی (حکیم - الملك) نیز داشت که در زمان حیاتش به نقل از گفته خود او عیناً در مجله آسیای - جوان توسط نگارنده نقل شده است .

۱- Arthur Niebergall فرانسوی ساکن بخش هفت پاریس کوچکه ژوزف کرانر

بوده و استاد لژ گراند ناسیونال دفرانس می باشد .

محمد خلیل جواهری نیز خود را نخستین ایرانی که «استاد اعظم» شده است می‌داند. او عین دیپلمی را که گراند لژ قاهره به او داده، در اطاق کارش نصب کرده بود و آنرا به همه نشان می‌داد.

در حالی که مدعیان «استاد اعظم» فراماسونری بودن، بر سر داشتن این مقام گفتگو می‌کردند، ناگهان گراند لژ ناسیونال دفرانس دکتر سعید مالک^۱ را بسمت اولین «استاد اعظم» و رهبر لژ مولوی و گراند لژ محلی ایران انتخاب کرد.

دکتر سعید مالک که چهل سال قبل از آن تاریخ در ایران و فرانسه به عضویت لژ فراماسونری گراند اوربان در آمده بود، به مبارزات و قدرت طلبی‌های داخلی خاتمه داده و چون مورد اعتماد و وثوق کامل گراند لژ اسکاتلند نیز بود، در گزارشی که لژ مذکور برای امریکائیان تهیه کرده و در فصول بعد خواهد آمد وی را مورد ستایش قرار داده‌اند.

پس از آغاز کار لژ مولوی، تا کنون لژهای وابسته به گراند ناسیونال دفرانس در ایران به نامهای زیر تشکیل شده است:

۱ - لژ مولوی نمره ۴۹ - تاریخ تقدیس ۱۳ - اکتبر ۱۹۵۵ - روز تشکیل سومین سه شنبه ماه مسیحی. ماههای تشکیل: ژانویه - فوریه - اپریل - می - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۲ - لژ سعدی نمره ۶۷: تاریخ تأسیس ۱۷ می ۱۹۶۰ - روزهای تشکیل دومین هر ماه مسیحی. ماههای تشکیل: ژانویه - فوریه - مارس - آوریل - می - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۱ - سعید مالک (لقمان الملك) در سال ۱۲۶۷ در تبریز متولد شد و تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در مدرسه لقمانیه بیابان رساند و از سال ۱۹۰۶ تا ۱۹۱۲ در دانشکده طب فرانسه به تحصیل پرداخت پس از مراجعت به ایران از ۱۳۰۱ مشاغل زیر را داشته است: رئیس صبحه گل‌قشون - معاون قتی وزارت داخله - ریاست کل صبحه مملکتی - (۱۳۰۶ تا ۱۳۱۰) استاد امرامز خارجی دانشکده طب - رئیس بیمارستان دولتی و رئیس قسمت جراحی همین بیمارستان - عضو شورای عالی فرهنگ - وزیر بهداشتی در کابینه‌های (ساعد، بیات، صدر، حکیمی) از ۱۳۲۸ تا کنون عضو مجلس سنا می‌باشد (۱۳۴۳).

۳- لژ فروغی نمره ۶۷: تاریخ تقدیس ۸ می ۱۹۶۰ - روز تشکیل اولین یکشنبه هر ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل جلسات: فوریه - اپریل - جون - اکتبر - دسامبر.

۴- لژ حافظ نمره ۶۸ - شیراز - بلوار رضاشاه - کوی خبیر شهر شیراز تاریخ تقدیس ۱۹ می ۱۹۶۰ - روز تشکیل اولین سه‌شنبه ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل جلسات: ژانویه - فوریه - مارس - آوریل - می - جون - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۵- لژ شمس تبریزی نمره ۷۳ - تبریز خیابان پهلوی تبریز - تاریخ تقدیس ۱۹ اپریل ۱۹۶۱ - روز تشکیل اولین سه‌شنبه هر ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل جلسات: ژانویه - فوریه - مارس - اپریل - می - جون - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۶- لژ ابن سینا ۷۶ - بزبان انگلیسی - تاریخ تقدیس ۱۲ اپریل ۱۹۶۲ - روز تشکیل سومین شنبه هر ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل: ژانویه - فوریه - مارس - اپریل - می - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۷- لژ مزدا نمره ۷۹ - تاریخ تقدیس ۲ مارس ۱۹۶۳ - روزهای تشکیل هر ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل: ژانویه - فوریه - مارس - آوریل - می - سپتامبر - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۸- لژ فرانسه نمره ۸۳ - بزبان فرانسه - تاریخ تقدیس ۷ می ۱۹۶۴ - روزهای تشکیل اولین سه‌شنبه هر ماه مسیحی. ماه‌های تشکیل: ژانویه - فوریه - مارس - می - اکتبر - نوامبر - دسامبر.

۹- لژ کسرا نمره ۱۰۴ - تاریخ تقدیس ۱۴ نوامبر ۱۹۶۵ - روزهای تشکیل دومین یکشنبه هر ماه مسیحی. علاوه بر چند لژ فوق‌الذکر، سازمان فرانسوئی گراناد ناسیونال دفرانس در ایران، دارای دو تشکیلات دیگر نیز هست، که می‌توان آنها را در ردیف سازمان‌های بااهمیت‌تر دانست:

۱ - گراند لژ محلی ایران به ریاست استاد اعظم فراماسونری دکتر سعید مالک که در ماه نوامبر هر سال تشکیل جلسه می‌دهد. در روز تشکیل این سازمان ماسونی، گرانشتین، بازرسی اعظم لژهای نظامی فرانسه بایران آمد و تشکیلات مذکور را پی‌ریزی و تقدیس کرد.

۲ - شاپیتر مولوی - این سازمان فراماسونری فرانسه در ایران بر لژهای ماسونی دیگر ارجحیت دارد و در آن صاحب‌منصبان عالی‌مقام ماسونی شرکت دارند. بموجب مندرجات سالنامه سال ۱۹۶۷ گراند ناسیونال، این تشکیلات در روز ۳۲ می ۱۹۶۰ در تهران تأسیس شده^۱. شاپیتر مولوی در سال پنج‌جلسه و در سال ۱۹۶۸ در روزهای ذیل تشکیل گردید:

چهارشنبه ۲۵ ژانویه

چهارشنبه ۲۶ اپریل

چهارشنبه ۲۴ می

چهارشنبه ۲۷ سپتامبر

چهارشنبه ۲۲ نوامبر

گراند لژ ناسیونال دفرائس و گراند لژ اسکاتلند که هر دو بایک طریقت و تحت فرمان و عبودیت و برتری سازمان فراماسونری انگلستان می‌باشند، پس از اینکه از تأسیس و توسعه و استقبال سازمان های فراماسونری در ایران اطمینان کامل پیدا کردند، بالحقاق و همبستگی همه لژهای فرانسوی و انگلیسی بایکدیگر موافقت کردند.

بدین منظور در سال ۱۹۶۰ دو گراند لژ انگلیسی و فرانسوی توافق کردند که یک گراند لژ محلی ایران را بداشتن عنوان:

District Grande Lodge of Iran

در ایران «تهران» تشکیل دهند.

در رأس این گراندرز محلی دکتر سعید مالک که مورد اعتماد کامل لژهای انگلیسی و فرانسوی بود، با داشتن مقام District Grande Master گمارده شد.

برای اینکه گزارش کارهای این گراندرز محلی مرتباً با اطلاع انگلیسها نیز برسد و گراندرز اسکاتلند نیز بر این سازمان نظارت مستقیم داشته باشد، گردانندگان لژهای انگلیسی و فرانسوی موافقت کردند که ل. و. استراکر که سالها در ایران هدیر شرکت تجارتي لینیچ بود، بمعاونت دکتر سعید مالک انتخاب شود.

استراکر پس از این انتصاب مقام District Grand Superintendent پیدا کرد و بدینترتیب انگلیسها موفق شدند که بر کلیه اسرار و اطلاعات و کارهای داخلی لژهای فرانسوی در ایران دست یافته و بر آن نظارت کنند.

همانطور که قبلاً ذکر شد انگلیسها از بدو تشکیل سازمانهای فراماسونری کنونی، همواره سعی داشتند و دارند که برتری لژهای انگلیسی را بر سازمانهای جهانی فراماسونری حفظ کرده و از اینراه بر نفوذ سیاسی و اقتصادی دولت پادشاهی انگلستان بیفزایند.

در کشور ما نیز در هر دو دفعه‌ای که فرانسویها شعبات لژهای خود را در تهران و ایالات دایر کردند، انگلیسها موفق شدند اداره لژها را بدست گرفته و استفاده از نفوذ سیاسی و اقتصادی اعضای لژها را نصیب خویش سازند. بنابراین وقتی هموطنان ما می‌شنوند که لژهای فرانسوی، آلمانی، امریکائی، مصری و هندی در ایران تشکیل شده، باید بدانند که همه آنها با اصطلاح سروته یک‌گراستند و همه از يك جا آب می‌خورند. ایرانیانی که باستقلال و بقای میهنشان عقیده دارند، همیشه باید این ندای محمود محمود نویسنده بزرگ و ارجمند ایران را :

نام خانوادگی	نام	نام پدر	سن	شغل	تاریخ ورود
۵ :					
هاشمی حائری	سید علی	سید حسن	۵۴	روزنامه نگار و نویسنده	۱۳۳۲/۱۰/۱۶
هدایتی	دکتر محمد علی	احمد	۴۲	استاد دانشگاه	۱۳۳۳/۳/۴
هندی	نصراله	محمد	۳۶	وزارت کشور	
۶ :					
پدیدی	دکتر حبیب اله	فرج اله	۳۳	داروساز	
پنهورف	اژن	آنا تولی	۴۸	مهندس	
پنگالکی	جمشید	بهرام	۴۶	بازرگان	
پوسلی	مهدی	حاج یوسف	۴۱		۱۳۳۴/۴/۱۳
۷ : لژ اصحابان :					
اشرف احمدی	علی	بزرگ	۴۳	قاضی دادگستری	۱۳۳۳/۱۱/۱۴
امیر نیرومند	دکتر ناصر	دکتر عیسی قلی	۳۵	جراح	۱۳۳۳/۱۱/۱۴
اسکندری	حسن	تیمور	۴۸	بازرگان	۱۳۳۳/۱۲/۱۶
پرومند	محمد باقر	محمد هاشم	۳۸	ملاک	۱۳۳۳/۱۰/۲۶
بنی سلیمان شیبانی	مصطفی	مهدی	۵۳	شرکت ملی نفت	۱۳۳۳/۹/۲۸
حکمت یار	فضل اله	عبدالوهاب	۳۲	رئیس آزمایشگاه شیمی	۱۳۳۳/۹/۲۸
صدری	دکتر احمد	مهدی مدیر صدری	۴۳	شهرداری	۱۳۳۳/۱۰/۱۰
طوبی	حاج حسین	حاج رضا	۳۲	بازرگان	۱۳۳۳/۱۰/۱۰
طهرودی	مهندس محمد علی	مهدی	۳۹	مهندس ساختمان	۱۳۳۲/۱۲/۴
مصطفوی	محمود	رضا	۳۷	بازرگان	۱۳۳۲/۱۰/۲۵
مهر حسینی	دکتر احمد	هاشم	۴۱	طبابت	۱۳۳۲/۱۱/۱۶
نواب	دکتر عبدالباقی	رضا	۳۹	پزشک	۱۳۳۲/۱۰/۲۵
۸ : لژ اهواز :					
آذری	نصراله	حاجی	۳۷	مالک	۱۳۳۳/۹/۱۱
امام	سید احمد	سید محمد باقر	۵۱	عضودارائی	۱۳۳۳/۱/۷
امام	دکتر سید ضیاء	سید حسن	۳۰	پزشک	۱۳۳۴/۱/۹
امام جمعه	جلال	محمد شریف	۳۵	شرکت ملی نفت	۱۳۳۴/۱/۹
اهدائی	محمد رضا	منصور	۳۵	کارمند دادائی	۱۳۳۳/۱/۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المجلس السامي النبلي العالمي للدرجه ٢٢ (اللاخيرم)
 للطريقة الايكونية القديمية و القبوله لرواي النيل و الفريخ و الشرق لادسط

Suprême Conseil Idéal Universel
DU 33e ET DERNIER DEGRÉ ANCIEN ET ACCEPTÉ
 POUR LA VALEUR DU RÈGLE D'ORIGINE ET CRÉATION D'ORIGINE

NE VARIETUR

NOUS Souverain Grand Commandeur OR
 Maître du Rite Conseil, ordonné par le T. C. C. P.
 Dr. Saïd Mustafa - - - et élu membre
 au nombre des membres de l'archétype de l'Ordre
 Or. de Constantin - - - En qualité de Chevalier
 Kadam 30 Degré de la hiérarchie égyptienne, et que son
 nom a été enregistré au Régistre National général de
 l'Ordre Sous le No. 167 - - -
 Fait à Paris le 15 Mars 1954

نحن القنصل الاعظم و الامتياز الاعظم
 للطريقة الايكونية نفروان الاخ و كتر سعيد ملكي
 قد قبل حضورني مجلس السلام - رقم - 1 -
 بشرق القاهرة - القاهرة -
 بصفة فارس من المارون درجة ٣٠ للطريقة
 الايكونية واسمه تسجيل في السجل العام تحت
 رقم ١٦٧ - - -
 حروف المركز الرئيسي شرق القاهرة برواي
 السلام في تاريخ ١٨ مايو ١٩٥٤

Le 30 Mars 1954

Dr. Saïd Mustafa
 Secrétaire Général
 كاتيب العام للاعظم

أبو رشيد
 شيخ القنصل الاعظم

Gr. Tefender
 امير العزبة الاعظم

